

ישראל גליץ ומשה דיין
להיג' יש דם

והצי פרנק. "מה מצב הנשים?" היה זה מארע רבירושם בשביל תושבי המוסד, צמאי ה' חדשות, שהסתכלו בחברם החדש בסקרנות הגובלת בקנאה. מבלי כל מאמץ נעשה צר פקין למרכז החברתי של מושב הזקנים, לא בגלל כספו כמו בגלל אישיותו שופעת המרץ. הוא בחר את ידידיו בקפדנות. הטוב שבהם היה ד"ר שטרנבאך, אתו היה מנהל שיחות ארוכות בשעת טיולם בגן. יום אחד פגש צר פקין את הד"ר בשאלה מזורה: "הגד לי, דוקטור, מה מצב הנשים כאן?" כשלא הצר ל"ח ד"ר שטרנבאך להסתיר את חדהמתו הוסיף הזקן: "אל תסתכל בי ככה. אני מת' כוון להחזיק. אני מרגיש את עצמי צעיר ב'70 שנה מגילי. כלה בת 18 תתאים לי." הוא פגש באחות עליוה (54), ומבלי לבדו בו זמן פנה בהצעת נישואין (אחרי שחקר תחילה אם יכולה היא להביא נדוניה ראוייה לשמה). כששמע שהיא נשואה, התאכזב מעט, אך לא לאורך זמן. הוא החל לחזר אחרי לאה לוגר (72), אשה חייכנית, נעימה וחכולת עיניים. בעלת הוש הומור חריף, אשר צחקה להצעתו עד דמעות.

חולירה, לא כסף! בו בזמן זכה צרפקין לביקור: היו אלה שני קצינים מן המשטרה הכלכלית. הם באו להציע לצרפקין להחליף את הפרנקים הטובים שלו בלירות ישראליות. צרפקין הסכים, חילוקי דעות התעוררו רק באשר לשער, על פיו יקבל את כספו. הם הציעו את השער הרשמי, הרואה את הלירה הישראלית כשווה ל-400 פרנק. הזקן צחק, בשוק החופשי יכול הוא להשיג לירה ישראלית בעד 180 פרנק. אך אחד מ' שני הצדדים לא היה מוכן להפחית ממחירו. צרפקין איבד את סבלנותו. "אני אורח צרפתי", טען, "אני חייב כאן. כסף? חולירה אתן להם. אני נוסע מכאן. שלום." השבוע נעצרה מונית ליד מושב הזקנים ברוממה. צרפקין, זקוף וגבה קומה, יצא מן החצר עם תיק בידו ונכנס למונית. הוא נסע לחיפה, מקום שם מחכה לו האנייה ש' תיקתנו חזרה לצרפת, ארץ היין, הנשים וה' הושבי הבית בעיניהם אחרי המונית המתרחקת.

הווי

דרך כל בשר

בקבוצת צרעה נקבעו שמות לדרכים ה' עיקריות: הדרך למקלחת הקרה נקראת כביש הגבורה, למקלחת החמה — רחוב מקוה ישראל, לבית הילדים — נתיב החסי' דות ולחזרה האוכל — כביש הרעב.

להגנת הגבר

בתל-אביב הודיעה השבוע הנהלת גן החיות כי היא מודאגת בגלל רחוקותם של הגירפיה, זוג השימפנזים וזוג נמרים, ה' חסירים כולם בני-זוג.

פרט קטן

בכפר סולד נסעו אנשי התזמורת המקומית לעורך קונצרט בקיבוץ שכן, גילו במאוחר ששכחו לקחת אתם את המנצח.

אות הזמן

בקדמה המציאו הרפתנים דרך מקורית ל' הודיע למזריע הגושי על הצורך בו: בכך פעם שנמצאות ברפת פרות הזקוקות ל' הזרעה, מניפים דגל על גבי מגדל-המים, הנראה למרחקים.

רין במשרד, תישמש מידה. הממונה על ענייני המנגנון סירבה — או נצטוותה לסרב — לעזוב את תפקידה. **לעת עתה, שעתיים.** הדרך למלחמה בהחלטתו של השר נמצאה בדמות התערבותו של ועד העובדים, המפא"י ברובו, שחזר ו' לצורך זה על ידי אחד מחברי ועד עובדי המדינה הארצי. הועד ביקש ראיון בעניין זה עם השר, נתקל בסירוב. טען ברנשטיין: "אינני חייב לדון עם העובדים על שינוי ב' תפקידו של אדם העובד במשרד, אלא אם כן פגעתי במעמדו או בזכויותיו המוציאות. וזאת לא עשיתי."

ועד העובדים כינס מיד אסיפה כללית של עובדי המשרד, הסביר כי השר פגע בנציגות המוכרת של העובדים, סירב לקבלה לראיון. הם לא הסבירו לעובדים לשם מה היה ה' ראיון נחוץ.

בו במקום נתקבלה החלטה, שהופעלה עוד באותו יום, השביתה את עובדי המשרד ל' שעתיים, תוך איום בשביתה ממושכת יותר, אם לא ימצא העניין את פתרונו. **שרים בלי סמכויות.** בניגודות ה' בלתי-מקובלים הועבר העניין לידיעתו של

המצבה על קבר יצחק שדה
חוסר האחריות הוא דבר טוב

מס' 2 של צה"ל לתוך המיקרופון, בנעצו את עינו האחת בקהל. "חוסר-האחריות הוא דבר טוב בימי קרב. יצחק היה חולם, אך משולל מעובדי משרד אינו נוגע לממשלה כולה, וכי אם יובא כל עניין מסוג זה לשיבת הממשלה, לא יישארו כל סמכויות לשרים עצמם.

אך אנשי מפא"י, שראו בצעדו של ברנ' עטמות תקדים מסוכן להוצאת אנשי מפא"י מעמדות המפתח במשרדים שעבור ליד ה' צ"כ, לא יכלו להשלים, תבעו דיון בכל תוקף. הפקידה עצמה לא עשתה, בינתיים, כל הכ' נות לעזוב את משרתה.

דרכי אדם

זקן, שמח ועשיר

מן המונית שנעצרה ליד מושב הזקנים ב' שכונת רוממה בירושלים ירד איש זקן, זקוף וגבה קומה. עינו הבריקו בחיוניות מתחת לגבותיו השחורות והעבותות. זקנו, נוסח לואי-נאפוליון, היה שחור עדין, רק פה ושם זרקה בו שיבה. חליפתו הכהה וכובעו ה' אפור היו, כפי שבלט לעין מעשה בתי-אופ' זה מפוארים בכרכי העולם. עם תיק בידו נכנס לחצר בצלילת קלה ודרש בקול בריטון מוצק לראות פני המנהל. במשרד הציג את עצמו; זלג צרפקין, בן 71.

מקום המלצה, מיליון. צרפקין נז' לך באודיסה. עיר הדרום של רוסיה. כשנז' רא, ברוסיה הצארית, להתייצב לשירות צב' או, קטע את אחת מאצבעות רגליו, ומאז הוא צולע במקצת. עם פרוץ המהפכה ברח לצרפת, בה התגורר עד כה. אך באחרית ימיו (או שנותיו) החליט לעלות לישראל, לבלות בה את שארית חייו. לא נשארו לו כל קרו' בי משפחה, ומשום כך החליט להשתקע במו' שב זקנים.

כשנשאל אם הביא אתו המלצה כלשהי מ' אחד ממוסדות הסעד, או ממשרד הסעד, השיב: "יש ברצוני וביכולתי לשלם עבור השתקעתי. הבאתי אתי קצת כסף — מיליון

מלא-מקום ראש-הממשלה. שהביאו לדיון בישיבת הממשלה. אולם ברנשטיין סירב לא' דון בדבר, טען כי סיכסוך בינו והצי במשך אחד מעובדי משרד אינו נוגע לממשלה כולה, וכי אם יובא כל עניין מסוג זה לשיבת הממשלה, לא יישארו כל סמכויות לשרים עצמם.

אך אנשי מפא"י, שראו בצעדו של ברנ' עטמות תקדים מסוכן להוצאת אנשי מפא"י מעמדות המפתח במשרדים שעבור ליד ה' צ"כ, לא יכלו להשלים, תבעו דיון בכל תוקף. הפקידה עצמה לא עשתה, בינתיים, כל הכ' נות לעזוב את משרתה.

וותיקים

שני בנים

שני בנים היו ליצחק שדה: יגאל אלון ומשה דיין. שניהם היו טוראים תחת פק' דתו כיום העליה לחנייתה. את שניהם אהב בכל לב עד יומו האחרון.

אולם עקן ידוע העריך יפה את ההבד' לים בין השנים, שהם כמעט טיפוסים הפו' כיס. ביגאל אלון ראה את הבן הבסודי, את ממשיך הדרך. ואילו משה דיין היה בן הוקו' נים, פורץ הגדרות, ונוסף לכל גם איש מפא"י. "יבוא יום ומשה יבוא לאסור אותי", אמר בסוף ימיו, בחיבה אבהית, היתה הר' גשה שה"שיגיק", קרוב ללב, לפעמים, יותר אף מן היודש.

השבוע, כשבאו רבבת פלמ"חאים (רובם באיחור) לפילוי המצבה הפשוטה והיפה על קברו של זקן, בגבעת-ברנ', ישוב, זו ה' פעם הראשונה אחרי הרבה מאד זמן, שני הבנים זה בצד זה. כשקם יגאל אלון ומסר את רשות הדיבור למשה דיין, ידעו האלפים שישמעו כמה דברים מעניינים. אולם גם הם לא פיללו שהדברים יהיו מעניינים עד כדי כך.

"אהבתי את יצחק שדה לפני שהיה האב הרוחני של חוסר-האחריות!" אמר החייל

נים במעצר אדמיניסטרטיבי על שתוכח אשמתם."

מי משוכנע באשמה? זהו אחד מסודות המדינה. אך דבר אחד גלוי לעין: לפי נוסח זה אפשר לכלוא כל אדם בישראל.

חופש הדיבור. בעכו נשמעו כמה פרי' חחים ערבים מקללים את המדינה ואת תיאור דור הרצל, בשעת הצגת יומן כרמל. אמנם, מגילת העצמאות מבטיחה את חופש הדיבור לכל אזרח, וכמה מאות אלפי יהודים מש' תמשים בו במידה רבה כדי לרטון נגד, המ' דינה."

אולם מקרה זה לא מצא חן בעיני המושל הצבאי. מבלי להודק לכל משפט ראוי לשמו, הגלה את חמשת הפרתחים לבראש-שבוע.

לשמוע, לא לדבר

התמוטטות מדינת-החוק באבויגוש, כרם נבות בהרי יהודה, אשר יהודים רבים לטשו עין על אדמותיו שניטעו בעמל דורות. כמה שעור אחרי שהתפוצצו רימוני-היד המזורים במוסד ילדים ליד הכפר, במסיבות המזכירות מאד פרובוקציה, הוציא שוט' רים מוויינים את נכבדי הכפר ממיטתם. הח' זיקו אותם משך כמה שעות בתחנה כאילו היו פושעים שנתפסו בשעת-מעשה. בבוקר הובאו לפני הממונה על המחוז, שקיבל אי' הם בחברת כמה קצינים-היהודים ישוב, הע' רבים עמדו. הממונה קרא באזניהם הכרוה וקיסה, וכשערבים ביקשו לענות, נסתם להם הפה. "הוזמנתם לשמוע, לא לדבר!" נאמר להם.

מאותו יום לא פנה איש אל נכבדי אבו' גוש בדרישה לשיתוף-פעולה כל שהוא. או' למ השבוע, שוב בשעות הקטנות של הלילה, האהובות כל כך על משטרות דיקטטוריות, הוצאו ארבעה נכבדים ממיטתם. בבוקר הוב' או למטה משטרת ירושלים, שם הודע להם כי המפקד הצבאי הגלה אותם לסיכיות נצרת-הארבעה:

- חדג' מוסה אבו-יוסף, צעיר רציני ומ' מושקף, אחיו של יוסוף אבו-גוש ואחד מרא' שי לוחמי לח"י במקום.
- עבדאל-אלאם אבו-גוש, מאשרר גאור' לה כהן, שישב שנה וחצי במאסר הבריטי בימי המנדט, בעוון שיתוף פעולה עם המח' תרת העברית, הא' ש שעור לכיבוש את צובה למען הפלמ"ח.
- ארסאן עלי עותמן אבו-גוש, מבאי ביי' תו של נשיא המדינה.
- מחמוד ראשיד אבו-גוש, יו"ר המועצה המקומית שנבחר בשעתו על-ידי מפא"י צע' מה כדי לצמצם את השפעת אנשי לח"י במ' קום.

כל הארבעה הם חברי המועצה המקומית (המונה 5 חברים), שום אדם רציני במדינה לא חשד אף לרגע שהם מעורבים בכל מעשה רצח שהוא. אולם הם ביצעו מעשה גרוץ יותר: בתזכירים לכנסת האשיתו את חברי מנגנון הממשלה במעשי שחיתות, מעשים מגונים בבנות הכפר והתעללות דומה. תגובת המנגנון המסתורי אחרת לבוא. היא באה בדיוק אחרי צאת הכנסת לפגרת. מוסר-ההכלל אל הסתמך על כנסת ישר' ראל. הפוסק האחרון הוא המנגנון המסתורי. אתו לא כדאי לריב.

ממשלה

הגדר והקומיסר

רק מעטים ידעו, עד פרוץ שביתת פקי' די משרד המסחר והתעשייה, מה הסתרה מא' חורו ההודעה השמית הקצרצה, שנתפר' סמה בראשית השבוע, בין שאר סיכומי הי' שיבה השבועית של הממשלה. ההודעה המזורה אמרה: "הממשלה, או וועדת שרים מתאימה, רשאית לדון בכל דבר שהוא מעני' יינו של משרד ממשלתי מסויים..."

ההודעה היתה ברורה מאד, אך פחות ברור היה לאיזה צורך היתה הממשלה צריכה להכ' ידיו על סמכותה וזאת הנראית במבט ראשוני כמובנת מאליה.

בני לפגוע, לתפקיד אחר. עוד ביי' מי דב יוסף נתמנתה ל'ולמית גלעד לממונה על ענייני המנגנון במשרד המסחר והתעשייה. תפקידה המעשי היה: להסחת העובדה שה' פקדה הפקידותית של כל אחד מן העובדים שלה, תתאים לדרגת הכשרות המפלגתית שלו. כשנתמנה ד"ר פרץ ברנשטיין לשר המסחר והתעשייה לא ראה אפשרות לעצמו לפטר את הקומיסר המפא"י, החליט לפחות להע' בירה לתפקיד אחר, בלי לפגוע במעמדה, בדרגתה או בכשרה.

אולם מפא"י, שרק בלב כבד השלימה עם הסידורים הקואליציוניים, לפיהם יעמוד איש העצ"כ בראש משרד המסחר והתעשייה, לא יכלה להסכים שעמדת מפתח זו, על ידה נזק' בעים סדרי העבודה, העליות בדרגה והפטיט'